دَ پښتو حروف تهجی دَ زده کړې دَ پاره

منظومه

دَ پښتو قاعده

ليکوال

مولانا احمدعلی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی تولنه

0312-9818511

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحيم

وصلی اللّٰه تعالیٰ علی النبی الامّی

دَ ,, ا ،، بيان

الف نيغ هر دم ولاړ دے
ورته گوره سَم ولاړ دے
نه وی ملاست دغه الف
نه وی ناست دغه الف
په صورت نيغه چوکه ده
يوه کرښه په صفحه ده
نيغه کرښه تل ولاړه
حق چي ستاوی هغه غواړه
سَم ولاړ پين او قلم دے
ورسره په شکل سَم دے
دا صورت تل دَ الف وی
حقيقت تل دَ الف وی
کة امرود دے کة انار دے
شورو دي سره هر بار دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

له الف نه جوړ انار دے
طاقتور دے مزیدار دے
رنګ ئې سور لکه ذَ وینې
مینځ ئې ګوره دانې دار دے
جوړ الف نه تکې آم دے
خوښ ذَ هر بنی آدم دے
رنګ ئې زیړ، هډوکې غټ دے
په طبیعت سره ګرم دے
سرکښې ذَ انګور، اچار
شوروکښې دے ذَ انکار
ذَ الله سره په سرکښې
الف تل اوسی هر درکښې
ابتدا کښې ذَ اسلام
سرکښې الف ذَ انعام
په امرود کښې دے اول
اول تکې ذَ اصل
سرکښې ذَ اګې الف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ســــــــــــر کښېــــــــــــي ذَ ابــــــــــــی الف
ذَ اکــــورټــکـــــی پــــــه ســـــر کښېـــــي
الف ښــــکـــــــاری لـــــــراو بـــــر کښېـــــي
ذَ اوبښ ټــــکــــــــــی ابتـــــــدا کښېـــــــي
ورســـــــــره الف ذُنیــــــــــا کښېـــــــي

....

ذَ ,, ب ,, بيان

پـــــــه صــــورت کښېـــــي ,, ب ,, کشتـــــي ده
ذریــــــعـــــــه ښـــــــه ذَ ســـــورلـــــي ده
یـــو نـــقـــطـــــــه ددي نــــــــه لانـــدي
,, ب ,, نـــقـــطـــــه نــــه لـــری بـــانـــدي
ورتـــــــــه گـــــوره ,, ب ,, ده مـــــلاستـــــــــه
یـــــــا دمـــــــــه ذَ هــــــر نـــــاراستـــــــه

.... مثالونه ....

ب پـــــــــــه ســــــــر کښېـــــــي ذَ بـــــــــــازار ده
ب پـــــــــه ســــــر کښېـــــي ذَ بيـــمــــــــار ده
بـــــــس ، بـــــاچـــــا ، بســــکـــــټ ، بـــرگــــر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب لري هريو په سر
سر كښي ب دَ بلاك ، بنګلي ده
سر كښي ب دَ بستري ده
ب باجه كښي ده بجلي كښي
ب په سر كښي ده بينډي كښي
ب په سر كښي دَ بنګال ده
ب په سر كښي دَ بلال ده
بينك دا ب ده برياني كښي
سر كښي ب ده بادشاهي كښي
دَ بستي په سر كښي ب ده
برياني كښي دَ مزي ده
بي نه بُرش دَ جهان جوړ دے
دَ ويختو له حيوان جوړ دے
پلاستيك نه هم هرخواته
دا په هريو مكان جوړ دے
بي نه بطحي دَ جهان دى
دا خوشحاله په ميدان دى
دا په زمكه په اوبو كښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اُوسی زمونږ کوڅو کښي

....

دَ „ پ “ بيان

پ دَ لاندي تکی دري وی
نور به شکل ئي دَ بي وی

.... مثالونه ....

پياز ، پينسل دَ پالك سر كښي
پ راځي په لر او بر کښي
ابتدا کښي پ پارټي کښي
ابتدا کښي پ پيالي کښي
پالنګ پ سره دے پان
پ سره دے پاکستان
پارك، پاپړ ، پالش دَ پ نه
ځان خبر ساته له دي نه
پي سره جوړه پيالي ده
ګرمه ، يخه په کښي چي ده
کله کله ورته ګورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډکه ډکه چې له پې ده
جوړ پکې دَ تکي پې نه
دا هوا راڅي له دي نه
په بجلي باندي دَ کار دے
خالي نه دے له فائدي نه

....

دَ ”ت“ بيان

ت جوړيږي هم دَ بې نه
اول تکي لرکړه دي نه
پاس په ت کښې تکي دوه وي
هر يو ت په دي خائسته وي
ورسره تبر جوړيږي
ملاسته دا ليکلے کيږي

.... مثالونه ....

ت تحفه کښې ده په سر کښې
ت توبه کښې ده په سر کښې
په تاريخ کښې ت اول ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدام دا حصه دَ تَل ده
دَ ترکی په ابتدا کښې
ت به وویني په دُنیا کښې
تسبیح سره په آغاز کښې
لیك لري په خپل انداز کښې
سر کښې ت په ترانه کښې
تیل ، سره تپکي تاله کښې
سر کښې ت ده تلاوت کښې
ده اخر کښې اخرت کښې
تي نه تبر دَ جهان دے
ضرورت دَ هر انسان دے
دا خنګل کښې پکاریږی
قیمتی دغه سامان دے
تي نه تله تول دَ پاره
دَ هر چا ده مددګاره
په دُکان کښې دَ انسان وی
نه ده نه ده دا بیکاره

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ټ ,, بيان

ټ له ت نه شے جوړولے
کهٔ ته لږ شے شان کړولے
چي کندېږه ت ته په مَلا شی
ټ به جوړه د دُنيا شی
په صورت کښي سَمه تي ده
داليکلي تا چي ټي ده
په کندېږي، والي بدله
راروانه له ازله

.... مثالونه ....

ټينك او ټپ هم په ټريکټر کښي
ټ اول ده په ټينك کښي
ټ په سر کښي هم دَ ټال ده
ټاټ، ټکټ کښي دا هر حال ده
ټيسټ په ټي وی، په ټوکري کښي
ټ ده سر کښي په ټرالي کښي
ټ په سر کښي دَ ټافي ده
په ټريفك کښي په خپل ځائي ده

ټپي سره ټوپي دَ سر ده
په سر كړے هر بشر ده
دَ ګرمي نه حفاظت دے
حفاظت له يخ اثر ده
ټپي سره سور ټهماټهر دے
دستياب په لراو بېر دے
دا خوراك زمونږ دَ ټولو
په دُوكان كښي پروت بهر دے

....

دَ „ ث " بيان

ث دَ پاسه ټكى دري وي
څنګ چي ټكى دري دَ پي وي
فرق دا دے دغه پاس وي
لاندي پ كښي په اساس وي

.... مثالونه ....

دَ ثانى په سر كښي ث ده
خالى كله دَ فائدي ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کښي ث ده مدام ثنا کښي

ذَ ثالث سر ابتداء کښي

ثوبيه ده ثمينه ده

اول دلته ث پرته ده

د وارث ٹکی اخر کښي

ذَ حارث ٹکی اخر کښي

په ثاقب کښي ث اول ده

ذَ ثواب په سر کښي تل ده

ثقافت له ث شورو دے

دا بيان ذَ ياديدو دے

ث ثبوت سره په سر کښي

همیشه ښکاری هر در کښي

ثي نه ٹکي جوړ ثمر دے

طاقتور دے ، طاقتور دے

منډي ډکی دی له دي نه

دا صحت له ذَ بشر دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پنځو ټکو خاندان

دَ پـــنـــځـــو ټـــکـــو دا کـــور دے
يـــو ئـــي شـــکـــل پـــه هـــر لـــور دے
پـــه صـــورت کښـــي ټـــول يـــو شـــان دي
پـــه نـــقـــطـــو بيـــل پـــه جهـــان دي
دغـــــــه بـــــي او پـــــي او تـــــي ده
ټـــي ســـره پـــه خـــوا کښـــي ثـــي ده

....

دَ „ ج ‟ بيان

جيـــم تـــه ګـــوره پـــاس سپـــوږ مـــى ده
پـــاس لـــکـــي ئـــي ده نـــري ده
يـــا صـــورت ئـــي سَـــم دَ لـــور دے
دغـــه جيـــم دَ کـــلـــى کـــور دے
ميـــنـــځ کښـــي ټـــکـــي يـــو نـــقـــطـــه وى
دَ هـــر جيـــم دغـــه حـــصـــه وى
تـــش يـــو خـــال ئـــي پـــه بـــدن وى
ورســـره ښـــکـــلـــي ئـــي تـــن وى

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

جنوري هم په جادوپه جادو کښي
جيم شامل دے په جارو کښي
جوړ له جيم نه تهکي جنج دے
په اخر کښي جيم ذَ حج دے
سر کښي جيم ذَ جام او جال دے
جيم په سر کښي ذَ جلال دے
جګ ذَ جون ، جواب په سر کښي
ذَ تهکي جناب په سر کښي
جيم په سر کښي ذَ جهاد دے
دا آغاز دے دا بُنياد دے
ذَ جوس جيم نه ابتدا وی
سر کښي ذَ جولائی دا وی
ذَ جفا په سر کښي جيم دے
ذَ جزاء په سر کښي جيم دے
ذَ جوسر ، جامن په سر کښي
جيم مدام وی په هر در کښي
سر کښي جيم دے ذَ جنت

(c) ketabton.com: The Digital Library

جيـــم دے ســـــر کښــــــي دَ جـــدّت
ســـر کښـــي جيـــم دے دَ جـــاپـــان
جيـــم دے ســــر کښـــي دَ جـــانـــان
ســـر کښـــي جيـــم دے پـــه جـذبـــه کښـــي
پـــــه جـــنـــون کښـــي ، جـــزيـــره کښـــي
جيـــــم ســـــره تـهـــکـــي جهـــاز دے
الـــوتـــونـــکـــي لـــکـــه بـــاز دے
ذريـــعـــــــه دَ تـــلـــــو راتــــلـــو ده
ډيــــــــــــــراُوچـــــــــت ددهٔ آواز دے
دَ جهـــنـــډي دے جيـــم پـــــه ســـر کښـــي
بـــــره بـــــره وی هـــــــر در کښـــــي
زمـــونـــــږ دوه رنـــگـــــه جهـــنـــډه ده
دا بـــــه څـــنـــګ وی ستـــــا نـــظـــر کښـــي

....

دَ ,, څ ‘‘ بيان

پـــــه پښتـــو کښـــي تـهـــکـــي څيـــم دے
پـــــه صـــــورت ســـــره تـهـــول جيـــم دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجــود ځـــــۀ لـــری پـــــه میــنـــځ کښـــي
نــقــطـــه نـــه لـــری پـــه میــنـــځ کښـــي
هـــمـــزه بـــره ئـــي پـــــــه تـــن وی
دغـــــــــه ځيـــــم دَ هـــــــروطـــــن وی
دَ جيــــم ، ځيـــم يـــو خـــــانـــدان دے
دَ هـــــريـــو جُــــدا مـــــکـــــان دے
دَ هـــــريــــــــو جــــــدا آواز دے
ميـــنــــځ ، اخـــــر دے کـــــۀ آغـــاز دے
ځيــــــم دَ زي آواز يـــــوشــــــان دے
خـــو بيـــل بيـــل ئـــي خـــانـــدان دے

مثالونه

ځـــائـــي کښــــي ځيــم دے پـــه اول کښــي
دا مـــــدام وی دي مـــــحـــــل کښــــي
ځيــم پـــــه ســـر کښـــي دَ ځـــنـــگـــل دے
ځـــــــنــــــاورور لـــــــه کـــــور خپـــل دے
ونـــــي ډيــــــري دی بـــــي شـــمـيــــره
عــــلامــــت ئـــــي دغـــــه تـــل دے
ځيـــم دَ ځـــــوان پـــــــه ابتــــدا کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالـــوستـــي شـــی پـــــه دُنيـــا کښـــي
دَ خـــزان پـــــــه شـــــان تيـــريـــږی
څـــوانـــی نـــــه ښـــکـــاری بـــابـــا کښـــي

....

دَ „ چ ‟ بيان

ميـــنـــغ کښـــي دري تـهـــکـــی دَ چ وی
څيـــم کښـــي بـــره تـهـــکـــی دري وی
نـــور صـــورت ئـــي تـــول دَ جيـــم دے
نـــــــــــه دا چ ده ، نـــــــــه دا څيـــم دے
تـــل ئـــي ميـــنـــغ کښـــي دري نـــقـــطـــي وی
جيـــم نـــــه بيـــل مـــدام پـــــه دي وی

.... مثالونه ....

دَ چـــميـــــار پـــــــه ســـرکښـــي چ ده
دَ چـــنـــــــار پـــــــه ســـرکښـــي چ ده
ســـرکښـــــــي چ مـــدام دَ چـــــال وی
ستـــا کـــــــۀ دي تـهـــکـــی تــــه خيـــال وی
چ ســـــــــره آغـــــــــــاز دَ چيـــــن دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورســــــــــره تـهــــــكـــــــــي حسيـــــن دے

ذَ چــــــــالاك پــــــــــه ابتـــــدا كښـــــــي

ځ ذَ چـــــــــاك پــــــــه ابتــــدا كښـــــــي

ذَ چـــــــاكـــليــــټ ذَ چــــار شـــورو كښـــي

ځ راځـــــــى پـــــــه دي مـــوقـــعـــو كښـــي

خـــــرچ كښـــــــي ځ پــــــــه اختتـــــــام ده

څـــځ او پــــرځ كښـــــي شـــــه تـمـــــام ده

ذَ څـــرګ ســــر كښـــي څـــي مـــدام وى

خـــوبښ مـــــدام ذَ خـــــــاص او عـــــام وى

دا ســـحـــــروائــــى بـــــانـــګــونــــه

نـــــــوره شپـــــــــــــــــــــه ددۀ آرام وى

څــي څتـــري ســـره پـــــه ســـر كښــي

نـــه ښـــكـــاريـــږى دا پـــه نـمـــر كښـــي

هـــــركـــلــــــه څـــي بـــــاران راشـــى

راښـــكــــاره شـــى لـــــرا و بـــر كښـــي

....

....

دَ ,, ځ ،، بيان

ځيم کښې بره تکى دري وى
ځنګ چې مينځ کښې دري دَ چ وى
نور صورت ئې تول دَ جيم دے
په نامې سره دا ځيم دے

.... مثالونه ....

ځيم ځپلي سره په سر کښې
دا دے تل وى ستا نظر کښې
حفاظت په دي دَ ځپو وى
پکارېږى هر سفر کښې
ځيم ځادر سره په سر دے
پت په دي سره بشر دے
دَ هر چا ډير پکارېږى
زنانه او که نر دے

....

....

دَ " ح " بيان

سَم د جيم په شان دا حي ده
دا صفا ده بې نقطې ده

.... مثالونه ....

حوض ، حمام جوړ دے له ح نه
ځان خبر ساته له دي نه
سر کښي ح تل دَ حاجی ده
ابتدا دَ حلوائی ده
ح سره جوړ حکومت دے
ح سره حق ، حقيقت دے
ح سره حسن ، حسين دے
ح اول ده په حلقه کښي
په حکم ، تهکی حصه کښي
دَ حسن ده ابتدا کښي
دَ حسين ده په وينا کښي
حي شورو کښي دَ حلواوی
خوښه دا زما او ستاوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حلوائي سره دکان کښي
مدام دلته په دُنياوي

....

دَ „ خ ‟ بيان

دا چي ح پسي دا خ ده
بيله کله نقطي ده؟
يو نقطه ئي پاس په تن شته
دَ خ داصورت بدن شته
نوره تيوله سَمه خ ده
تاليدلي چي څنگ ح ده
مشران هم داسي وائي
کشران هم داسي وائي
يو نقطه دَ خ په سروي
که ستا سرته ئي نظروي

.... مثالونه ....

سر کښي خ دَ خلافت وي
خ سر کښي دَ خيريت وي

دَ خادم، خالي په سرکښي

همیشه وي خ خبر کښي

خ سره جوړ خاندان دے

خوب، خالد سرکښي دَ خان دے

سرکښي خ مدام دَ خال ده

په آغاز کښي خ دَ خیال ده

ختکی په سرکښي خي ده

دا میوه ښه دَ فائدي ده

بدنونه غټوی دا

میوه یاده تل په دي ده

خُرماڼي سره خي سرکښي

دا به تل وي ستا نظر کښي

هم زیداره ښهٔ میوه ده

پته مه اُوره څادر کښي

....

په „ح،، او „خ،، کښي ظاهري فرق

یو نقطي سره دوی بیل دي

یو ریوشان په هر محل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس په خ باره نقطه وی
دَ ح پاکه پاس حصه وی

....

دَ شپږو تکو خاندان

شپږ دا تکی ښنګ په ښنګ دی
هم جدا دی په یو رنګ دی
جیم ته ګوره پاس سپوږمی ده
خو په تن ئي پاس لکي ده
چې صورت ئي سَم دَ لوروی
دا به جیم دَ کلی کوروی
مینځ کښې تکي دَ هر جیم وی
همزه بره په ځیم وی
نور په شکل دوی شان دی
دوی دَ یو کور خاندان دی
مینځ کښې دري تکی دَ چې وی
څیم کښې بره تکی دري وی
ح او خ دواړه یو شان وی
بس جُدا په یو نښان وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ح خالی له هر نقطي نه
ځان خبر ساته له دي نه
خ نقطه لری په سر
ورته اوُکړه لږ نظر
یو نقطي سره دوی بیل دی
نوریوشان په هر محل دی
پاس په خ بره نقطه وی
دَ ح پاکه پاس حصه وی
شپږ دا تهکی څنګ په څنګ دی
هم جُدا دی ، هم یو رنګ دی
په نقطو له یو بل بیل دی
محلونه ئي بدل دی
په شکلونو تهول یو شان دی
په نقطو بیل په جهان دی
آوازونه ئي بدل دی
ځکه دا حرفونه بیل دی

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ د “ بيان

تېــــت وي تېــــت هـــغــــه هـــر حــــال
مَـــــــــلا کــــــــــــږه لــــــــــري دا دال
نـــه نـــقـــطـــه ئـــې پـــه صـــورت شتـــه
تـــل ئـــې دغـــه شـــنـــاخـــت شتـــه

.... مثالونه ....

دال پـــــــــه ســــــر کښـــــــې دَ دادا دے
څـــنـک چـــې ســـر کښـــې دَ دانـــا دے
دال هـــرخـــوا تـــه پـــه دُعـــا کښـــې
دال دوات ســــــره دُنيـــــــا کښـــــې
مـــــــدام ســـــــــر کښـــــــې دَ درزي وي
جـــــــوړه دال نـــــــــــه دوائــــــــې وي
دال پـــــه ديـــن کښـــې پـــه دربـــار کښـــې
داغ کښـــــې دال ، مـــدام ديـــــار کښـــــې
ديک لـــــه دال نــــه جـــوړ هـــرخـــواتـــه
مَـــــلا دَ داغ دَ دليـــــل ده مـــــــاتـــــــه
دال پــــه دوســـت کښـــې تـــل پـــه ســـر وي
درد کښـــــې دال پــــــه لـــــراو بـــــر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دال دکـــــان کښـــــې مـــــلاوېـــــږي
دال دربـــــان کښـــــې مـــــلاوېـــــږي
دروازه کښـــــــــــــــــــــې دال اول دے
ضـــــــــرورت دَ کـــــور مـــــحـــــل دے
الـــمـــــارو کښـــې پـــــه کـــړکـــو کښـــې
بـــــــس صـــــورت ئـــــې لږ بـــــدل دے
دال پـــــــه ســــــر کښـــــې دَ دوات دے
بـــنـــد بـــوتـــل دَ ښـــه صـــفـــات دے
حـــفـــاظـــت دَ ســـیـــاهـــې کـــړي
داســـــې دلتـــــــــه دَدهٔ ذات دے

....

دَ „ ډ " بیان

دال پســـــــے مـــــــحـــــــل دَ ډال دے
پـــــه صـــــورت ســـــره سَـــم دال دے
بـــــس کـــنـــده لـــرې پـــــه تـــن دا
بـــې نـــقـــطـــو دلتـــــــه بـــدن دا
دا حـــــالـــــت دَ هـــــریـــــو ډال وي
پـــټ لـــــه چـــا نـــــه دَدهٔ حـــال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

ډانګ کښي ډال په ابتدا کښي

ډول کښي ډال دے وينا کښي

ډاک کښي ډال مدام په سروی

ډرم کښي ډال په لراو بروی

ډال ډيره کښي په ډولي کښي

ډال دي سرته په ډکري کښي

سر کښي ډال به دَ ډالروی

سر کښي ډال دَ هر ډاکټروی

ډال په سر کښي دَ ډولکی وی

سر کښي ډال دَ ډکډوکی وی

ډال په سر کښي دَ ډبی دے

څيز په دي بيچ قيمتی دے

رنګ په رنګ دا په جهان دی

دا اعلام، دا ردی دے

ډول سره دے ډال په سر کښي

غم کښي نه وی لراو بر کښي

په ښادو کښي وی مدام دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رابښکاره شي په نظر کښي

....

دَ ,, ذ ،، بیان

ډال پسې محل دَ ذال دے
یو نقطه لري نوردال دے
یو نقطه لري دَ پاسه
ذال جوړیږي ستا دَ لاسه
مَلا ئي تیته هر ساعت وي
دا دَ ذال تل حقیقت وي
خال ، نقطه ئي پاس په تن ده
نخه یو ئي په بدن ده

.... مثالونه ....

ذخیره کښي ذال په سر دے
کاراعلا بنیة دَ هنر دے
دا چي نن خه ذخیره شي
دا صبا له ره تو بنه شي
ذال په ذکر کښي اول دے

دَ سکون دغه عمل دے
څنګ چې ذات او ذريعه ده
ذال سره ذهين ذائقه ده

....

دَ „ ر ،، بيان

دغه ناسته کېږي ده
خالی دا له هر نقطې ده
سَم دَ لورپشان کېږه ده
يا سپورږمې نرې ورېه ده
چرهائی سَمه دَ لار ده
چرهائی دَ کلی ښار ده

.... مثالونه ....

سر کښې رَ ريل ، رسې ده
مينغ کښې ري دَ الماري ده
ر ده راز کښې په رفتار کښې
ر اخر کښې په بازار کښې
ر رومال کښې په ريښم کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـر کښـي ري ده پـه رحـم کښـي
رنګ کښـي ري مـدام اول کښـي
پـه خپـل ځـائي مـخصوص مـحل کښـي
ري اول ده پـه رکشـه کښـي
وی مـدام دغـي حـصـي کښـي
ښـهٔ سـورلـي زمـونـږ دَ تـهـولـو
دَ ورو ، لـويـو ، هـمـځـولـو
ري راځـي دَ ريـل شـورو کښـي
چـرتـه کيـنـه ئـي ډيـو کښـي
سَـم دَ غـوا پـه شـان آواز ئـي
سَـم دَ مـار پـه شـان انـداز ئـي

....

دَ ,, ړ ،، بيان

چـي کُـنـډه وړه پـه ري شـی
جـوړه هـلـه سَـمـه ړي شـی
دا پـه ښـی طـرف مـدام وی
هـلـه ړي بـه دَ کـلام وی
نـور صـورت ئـي تـول دَ ري دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بيـــــــــــان چـــــــي تـــــول دَ ړي دے

.... مثالونه ....

ړي دَ رونـــــــد ســـــــــره روانــــــــــــه
مـــلـــکـــرتيـــا ئـــي لـــه پـخـــوانـــه
نـــــه څـــــه ښــــکـــاري ورتــــه دلتـــــه
نـــــه څـــــه ښــــکـــاري ورتــــه هــلتـــه
ړپـــــه جــــوړ کښـــي پـــــه اخـــرکښـــي
تـــکـــــي زوړ کښــــي پـــــه اخــــرکښـــي

....

دَ ,, ز ،، بيان

چــي نـقــطــــه ري تــــه پـــــه ســـرشـــي
زي پـــــــــه شـــکـــل بـــــرابــــرشـــــي
چـــي نـقـطـــــه کـــلـــه پــــه ري شـــي
هــــلــــــه شـــکـــل جـــوړ دَ زي شـــي
دا نـــــقـــــطـــــــه دَ رادَ پــــــاســـــــه
شـــــــابــــــه زي نيســـــــه دَ لاســـــــه
چـــــړهـــــــائـــــي دَ لـــــوبـــــو سَـــمــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ر، ړ، ز ده مـــــحتـــــرمـــــه

.... مثالونه ....

زي زنـــځيـــــر ســــره تـــــړلـــے
مـــــا مـــــدام داســـــي ليـــدلـــے
دا دَ اوسپـــــنـــــــي کــــــړے وی
دا تــــــه نــــــه پيــــژنـــي ولـــے؟
زي پــــــــه ســــر کښــــي دَ زمــــری ده
ورســــــره ګــــــرانــــــــه دوستـــــی ده
ځـــــنـــــاور خــــو ځـــنــــــاور وی
دَ انســــــان ميـــــنـــــه خـــوبــــی ده

....

دَ ,, ژ ،، بيان

چـــي نـــقـــطـــي شـــی دري دَ پـــاســــه
زي شـــــــی جــــوړه سَـــم دَ لاســــــه
نــــور صــــورت ئـــــي تهـــول دَ ري وی
دا چـــــي دلتــــــــه جـــوړه ژي وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ژبې ډ هــــرژبـــــې مـــلــــګـــــرے
کـــلـــــه کـــــلــــه کـــړی خبــــرے
ډ انســــــــــان وی ډ حيـــــــوان وی
دا ګـــــواه دے ښـــــــار او کــــلــــــے

....

ډ ,, ږ ،، بيان

چـــــې شــــکـــل ســـمـــــه ريې ده
پـــــــه نــــــامـــــې ســــره ږيې ده
لانـــدې بــــانـــدې ئـــې نـــقــطــې دی
نــــخښـــــانـــــې دغــــــــه ډ ږيې دی

.... مثالونه ....

ږې مـــــلـــــګــــرې ډ ږلـــــې ده
ډ بــــــاران ســــــره يـــوځـــائــــې ده
کــــلـــــه کـــلــــه وی بـــاران کښـــې
مــــدام نــــــه وی پــــــه جهــــان کښــــې

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ر، ړ، ز، ژ، ږ،، خاندان

ري او ړي وريـــــــــــي زي ده
ژي ســــره پــــه خـــوا كښــــي ږي ده
دَ پـــــنـــــځــــو تـــكـــو دا كـــور دے
شـــكـــل يـــو ئـــي پـــــه هـــرلـــور دے
پــــــه نـــقـــطـــو، كـــنـــډي جـــدا دى
چـــــي دا خـــــو مــــره تـــكـــــى دا دى

....

دَ ,, س ،، بيان

دري ئـــــي غــــــابـــــى پــــــه اول دى
د يـــوكـــــنـــــدي پــــــه مـــحـــل دى
نـــه نـــقـــطـــه ئـــي شتـــه پـــه تـــن
پـــــاك لـــــه خـــــال نـــــه ئـــي بـــدن
پـــــــه نـــامـــــي ســـــره دا سيـــن دے
ورتـــــــــه ګـــــوره ښــــــــة حسيـــن دے

.... مثالونه ....

سيـــن پــــــه ستــــورو كښــــي مـــدام وى

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـــــره وروستـــــو لــــــــه مــــــــاښـــــــام وی
دَ رڼـــــــــــــا دا وسيــــــــــــلــــــــــــه ده
دَ رڼــــــــا ښـــــــــــــــهٔ ذريــــــعـــــــــه ده
پــــه سپـــوږمـــي کښـــي سيـــن تـمـــــام وی
پــــــه نـــظـــــر دَ خـــــاص او عـــــــام وی
دا کــــــميـــــــــــــږی يــــــــــا غتيــــــــــږی
بـــــره تـــــاتـــــــه چـــي ښـــکــــاريـــــږی

....

دَ ,, ش ,, بيان

شيــــن لــــــــه سيــــن لــــــــه لږ جُـــدا دے
بيـــل پــــــه دري نـــقـــطـــو صـــفـــــا دے
دري غــــــــاښــــــونــــــــه هـــم دَ شيـــن وی
څـــنګ چـــي دري غـــاښـــــه دَ سيـــن وی
دري نـــقـــطـــي ئـــي پــــــه غـــاښـــونـــو
يــــــادکـــــړه دا لــــــــه کتـــــابـــونـــــو

.... مثالونه ....

شـــــــادونــــــاستـــــــه شيـــن ســـــره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکور سره ، ګبین سره ده

شین شورو کښې دَ شادو وی

ښه ښکاره دا په کتو وی

شکور کښې شین مدام شورو کښې

ښه اسان دے په لوستو کښې

شکور جوړ شوے دے روتهوله

دا جوړ شوے دے ژوندوله

....

دَ „ ښ " بیان

دا په شین پسے چې ښین دے

په صورت سره سَم سین دے

لاندې باندې دوه نقطې دی

دَ مینځ غابښ سره نزدې دی

.... مثالونه ....

ښین دَ ښکر مدام په سر وی

دا په سر دَ څناورو وی

غوا ، غوائی ته نظر اُوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښــــکـــــــردَ ميــــخـــــي بـــــرابـــــروي
ښــخـــــه کـــور کښـــي نـــاستــــه ښـــۀ وي
پــــــــه دي نــــــاستـــــــــه دا درنــــــۀ وي
هـــــرطــــــرف تـــــــه دي دا نــــــــه ځــــي
هســـــي نــــــه چـــــي بيـــــا خــفــــــه وي

....

دَ ,, س، ش ، ښ ،، خاندان

ســيـــــن او شيــــن دے او کــــــــه ښيـــــن دے
هـــــريـــــو تـــــکـــــي ډيـــــر حسيــــن دے
چــــــي دَ سيـــــن تـــکـــــي دري مَــــل شـــــي
سيـــــن پـــــــــه شيــــن ســـــره بـــدل شـــــي
لانـــــدي بـــــانـــــدي کـــــــۀ نـــقـــطـــــي وي
ښيـــــن بـــــــه جـــــورپـــــــه قـــــاعـــدي وي
دري غــــــاښــــــونـــــــه ئـــــي پـــــه تـــــن وي
کـــــــــۀ دَ سيـــــــن ، شيــــــن ، ښيـــــن بـــدن وي
يــــــــــــو ددوي دے خــــــــــــــــــانــــــــــــــدان
بيـــــــــل آواز ئـــــــــي بيـــــــل ئــــــــي شـــــــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذَ „ ص “ بيان

ورپسي تهکي دے صاد
ذَ نقطي نه دے آزاد
ذَ مهی په شان ئي سر دے
دا بي خلي دے بي وزر دے
نور صورت ئي تهول ذَ سين دے
ښکلي صاد دے بهترين دے

.... مثالونه ....

صاد په سر کښي ذَ صابون دے
ضرورت د دي ژوندون دے
ذريعه ښه ذَ پاکي ده
چي بدن پاك وی سکون دے
ذَ صندوق په سر کښي صاد وی
ذَ لرګی هم ذَ فولاد وی
شته واړه او لوئي دُنيا کښي
صاد تهکي ئي ابتدا کښي

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ « ض » بیان

صاد پسې دَ ضاد مقام دے
پېژندلے خاص او عام دے
بيل جُدا دے ضاد له صاد نه
په نقطې يَو له بُنياد نه
په هر ضاد بره نقطه وی
ضاد ددې تېکی نامه وی
صاد او ضاد دواړه يو شان دی
په نقطې بيل په جهان دی
يو ئې کور يو خاندان دے
دَ هريو جُدا پهچان دے

مثالونه

ضاد مدام دَ ضعيف سر کښې
دا مدام ساته نظر کښې
تل ددوی خدمت پکار دے
تا سره کۀ مَل په لار دے

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ط ،، بيان

ضـــــاد پســــے مــقـــــام دَ طــــي دے
دَ الف لانـــــــــدي مهـــــــــي دے
دَ مهـــــــى پـــــــــه ســــر الف دے
تــــــل پــــــــه دغــــــي در الف دے
داســـــي طــــي ليــــکـــلـــي کيــــږى
دا بــــــه تـــانــــه نــــه هيــريـــږى

.... مثالونه ....

دَ طــوطـــــى پـــــه ســـر کښــــي طــــي ده
پـــــه ظــروف کښــــي چـــي څـنګ ظــي ده
دَ هـــــر تــــکـــــي خپــــل مــقــــام دے
خپــــل آواز ئـــــي ښــــه تــمــــــام دے
دَ طــــــــاؤس پـــــــه ابتــــدا کښـــــي
طــــي راغـــــى مــــدام دُنيــــا کښــــي
پـــــه حُســــن ښـــکـــلا يـــاديـــږى
خپــو تـــــه ګـــورى خــفـــه کيــږى

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ظ ،، بيان

طـــي ســـره پـــه خـــنګ کښـــي ظـــي ده
بيـــلـــــه طـــي نـــــه پـــه نـــقـــطـــي ده
نـــوره طـــــي تـــل پـــــــه صـــورت ده
ښـــــــه ښـــکـــــاره دا هـــرســـاعـــت ده

.... مثالونه ....

دَ ظـــــــروف پـــــــــه ابتـــــدا کښـــــــي
ظـــــي راځـــــي مـــدام دُنيـــــا کښـــــي
دغـــــــــه لـــــوښـــــي دَ جهـــــــان دي
کـــورکښـــــي دا دَ هـــــرانســـــــان دي

....

دَ ,, ع ،، بيان

عيـــن تــــــه کـــوره پـــوره لـــوردے
زميـــــنـــــدار ســـــره پـــــــه کـــوردے
شَـــــمـــــــــه تـــوره دَ ميـــــدان ده
يـــــا سپـــوږمـــي دَ پـــاس اسمــــان ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

دَ عقاب تهکي له عين نه
عام ، عذاب تهکي له عين نه
ورته ګوره په کښي عين ته
ګوره وروره ! په کښي عين ته
دا عينک چي دَ نظر دي
دا عينک چي دَ بشر دي
په آغاز کښي په کښي عين دے
پوهه خلق تهول خبر دي

....

دَ ,, غ ،، بيان

غين په عين په سے مدام وي
په نقطي تهکي تمام وي
غين نقطي سره جُدا دے
غين چي دلته کښي ادا دے

.... مثالونه ....

غين دَ غوا تهکي شورو کښي

غوږ کښي دا ټکي شورور کښي
ورته غور او فکر اُوکړه
غين صفا ټکي شورو کښي

....

دَ „ ف ‟ بيان

ف صورت کښي ټوله بي ده
خو جُدا صرف په خلي ده
خلي سره ئي دائره ده
دائري باندي نقطه ده
ښي طرف ته ئي سر پروت دے
داسي ښکاري بشر پروت دے

.... مثالونه ....

في په سر دَ فواري ده
مينځ کښي دا دَ باغيچي ده
فواره حُسن ښکلا ده
ډيره ډيره دَ فائدي ده
في آغاز کښي دَ فټ بال ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

فـــــائــــده مــــنـــــده دا هـــــرحــــــال ده

مـيــــنــــغ ، شـــورو پـــــه انتهـــــا کښــــي

فــــي راتـــلــــي شـــي پـــــه دُنيــــا کښـــي

....

دَ „ ق ‘‘ بيان

ف پســــــــــي دَ ق نــــــــمبــــــــــــر دے

هـــــــــر اُستـــــــــــاذ پـــــوره خبـــــــر دے

غــــونـــډ مـــونـــډ دے دَ قـــــاف صـــورت

کــــــــه تـــــــــة غـــــواړے حــــقيـــقـــت

ښــــــي طـــــرف تـــــــــه دائـــــره ئـــــي

څــــنګ پــــــه څــــنګ بــــره نــقــطــــه ئــي

دوه نــــقـــــطــــي ئـــــي دی پـــــــــه تــــن

دا وجـــــــــــود ئـــــــــــي تـــــول بــــــدن

.... مثالونه ....

قـــــاف قــــاليـــن کښـــي پـــــه قــلــم کښــي

پــــــــه قـــميـــــص پـــــــه هـــــرقـــدم کښـــي

پـــــه قيـــــنـــــچـــي او پـــــه قبـــضــــه کښــــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاف لري اول حصه کښې
قاف په سر کښې دَ قران دے
قاف قانون کښې ښه عيان دے
سر کښې قاف دے په قبله کښې
قافله ، قوم ، قصيده کښې
ابتداء کښې راځي قاف
انتها کښې راځي قاف
کله کله مينځ کښې دا وي
په لوستو له کاف جُدا وي

....

دَ ,, ك ,, بيان

قاف پسې دَ کاف مقام دے
دَ تبرك شکل ئې تمام دے
نه ئې مخه نه تيرونه
داسې ډير شته دے ځيزونه

.... مثالونه ....

کاف په سر کښې دَ کتاب دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـر کښي دَ کدو، کباب دے
سر کښي کاف دے په کرسي کښي
اول تہ کي کړا چي کښي
سر کښي تہ کي دَ کمبل دے
په کامل کښي دا اول دے
کاف په سر کښي دَ کشمير دے
شورو تہ کي دا دَ کهير دے
دَ کنجوس تہ کي اول دے
په کالج کښي سر کښي تل دے
دا اول تہ کي دَ کال دے
کاف شورو کښي دَ کمال دے
په کاغذ او په کابل کښي
کاف شورو کښي په اول کښي
کاف نه ډير تہ کي جوړيږي
ولے تاته نهٔ يادېږي

....

دَ ,, ګ ،، بيان

چي کنده کاف سره مَل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــاف بــــه ګـــاف ســـره بـدل شـــی
کـــاف نــــه ګـــاف داســـي جـــوړيـــږی
پـــــه دي تـــول خـــلــــق پـــوهيــــږی

.... مثالونه ....

دَ ګـــــــلاس تـــــــکــــــــي اول دے
دَ ګـــل ســـرکښـــي هـــرخـــوا تـــل دے
پـــه ګـــجـــرات ، ګـــنـــاه ، ګـــرمـــي کښـــي
ګـــاډی ، ګـــارډ او پـــــه ګـــولـــي کښـــي
ګـــــاف شـــــورو کښـــــي دَ ګـــــــازرو
دا سبــــــــــزی ده دَ خــــــــوړلــــــــو
ګـــــــاف ســـــره ګُـــډی جـــوړيـــــږی
خـــوك پــــه دي بــــه خـــوشـــحـــاليـــږی؟
ګيـــــس کښـــي ګـــاف مـــدام اول کښـــي
راځـــی ګـــاف پـــــه هـــرمـــحـــل کښـــي
ميـــــنـــــغ ، اخــــــرا وابتـــــــدا کښـــــي
ګـــاف ليـــدلـــے شـــے پـــــه دُنيـــا کښـــي
دَ ګَـــرګُـــرپـــــه ســـرګـــوټـــي کښـــي
ميـــنـــغ کښـــي ګـــاف دے پـــه لـــرګـــی کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګ کښې ګاف په اختتام دے
ګاف حُسن دَ هر کلام دے

....

دَ „ ل ‟ بيان

لام کونتې اُلټا عصا ده
لاس کښې دا دَ هر بابا ده

.... مثالونه ....

دَ ليمبو، لوکات په سر کښې
لام به ستا شي په نظر کښې
لفظ، لغت جوړ دي لام نه
تپوس اُوکړۀ خاص او عام نه
لام په سر کښې دَ لښکر دے
په لالچ کښې لام په سر دے
لام په سر کښې دَ لاهور دے
اول تې کښې لام دَ لور دے
لالټين جوړ مدام دَ لام نه
تپوس اُوکړۀ دي عوام نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ رڼا ښه وسيله ده
دَ تاريخ يوه حصه ده
لوټه جوړه مدام لام نه
پټه نه ده له عوام نه
په اُودس کښې پکاريږي
په بازار کښې ملاويږي

....

دَ „ م “ بيان

لام پسے شکل دَ ميم دے
په آخر کښې دَ رحيم دے
سرئې ګول دے غټ هرخواته
دَ ميم شکل جوړ شو تاته

.... مثالونه ....

ميم سره جوړه مرغي ده
ناسته بره په بلي ده
دا خوراك غواړي زمانه
هم خوراك غواړي دا ستانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کښي میم دَ موم بتي دے
ضرورت دَ زندګي دے
میم شورو کښي دَ مزدور دے
سر کښي دَ ملك او منشور دے
سر کښي میم هم دَ ماستو دے
میم په سر کښي دَ مولو دے
سر کښي میم دَ هر ماشوم دے
میم په سر کښي دَ مظلوم دے
میم مذهب کښي په ماده کښي
سر کښي میم په مدرسه کښي
محمدؐ کښي میم اول دے
رهنما زمونږه تل دے
میم په سر کښي دَ موسم دے
میم اخر کښي دَ ادمؑ دے
دَ مالټي په سر کښي میم دے
په اخر کښي میم دَ نیم دے
موبائل کښي میم په سر کښي
اول ټکي مقدر کښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميړی ميم سره جوړيږی
اتفاق سره اُوسيږی
په ګرمي کښي ذخيره کړئ
بيا يخني کښي ځان دمه کړئ

....

دَ ,, ن ،، بيان

ميم پسے مقام دَ نون دے
څومره ښکلي دا مضمون دے
يوه کنده يو نقطه ده
دا نقطه په مينځ پرته ده

.... مثالونه ....

سر کښي نون دَ ناشپاتي دے
نون شورو کښي دَ نوړي دے
سر کښي نون دَ نور، نرم دے
په آغاز کښي دَ نظم دے
نون نبی کښي په اول دے
اول تکي دَ نفل دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابتـــدا کښـــي پـــــه نـــقـــطـــه کښـــي
نـــعـــت، نــعـــره، پـــه نتيـجـــه کښـــي
پـــــه نسيــــم، نســــل، نـــظـــر کښـــي
دَ نـــــايـــــاب ټــکـــي پـــــه ســـر کښـــي
پـــــه نـــغـــمـــــه، نـــمبـــر، نشـــان کښـــي
نــــون اول وی دي مـــــکـــــــان کښــــي
نـــمـــــر کښـــــي نـــون پـــــه ابتـــدا وی
مـــــخـــــامـــخ کـــــــۀ ټـــکـــي دا وی
وسيـــــلـــــــــه بـــــــــۀ دَ رنـــــــا ده
ذريـــــعـــــــه بـــــــــۀ دَ رنـــــــا ده

....

دَ „ ڼ ‟ بيان

نـــون دَ نـــون پـــه شـــان هـــرخـــواتـــه
يـــوکـــونـــډه لانـــدي ئـــي مَـــلاتـــه

.... مثالونه ....

نــــوڼ راځــــی مــــدام اخـــر کښــــي
وی دغــــــه تــــمــــــام اخـــر کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـــونږ او چـــــانږ ئـــي مثـــــالـــونـــــه
يـــــاد کـــــړه نـــور داســـي ځيـــزونـــــه

....

دَ ,, و ،، بيان

نـــونږ پســـــے هـــرخــواتـــــــه واؤ دے
ســــــرئــــــي ګـــول پـــوره راتـــــاؤ دے

.... مثالونه ....

واؤ نـــــــــــــه وږي دَ جهـــــــــان دي
دا کـــــــرلـــــــي چـــــي انســـــــان دي
پـــخـــــي شـــوي چـــي نيـــنـــي دي
دَ جـــــــــــــــــواروداد انـــــــــــــي ده
وُنـــــه دازمـــونـــږ پـــــه پـــخـــوا کښـــي
ســيـــوري دغـــــه پــــه دُنيــــا کښـــي
دا کـــــــرلــــــــي مشـــــــــرانــــــو
ددي کـــــــلـــــــــي مشـــــــرانـــــو

....

ذَ ,, ه ،، بیان

ناسته ګول وی یا دوه سترګي
یاده ها کړه دا دوه سترګي

.... مثالونه ....

ذَ هاکي په سر کښي هي ده
لوبه ډیره ذَ مزي ده
دا قامي لوبه ذَ ټولو
اے ورو، لوبو ، همځولو
ذَ هلك ټکي په سر کښي
هي به ستا شي په نظر کښي
هي چي څنګ ده ابتدا کښي
دا وی مینځ کښي انتها کښي

....

ذَ ,, ی ،، بیان

.... مثالونه ....

یي نه یو ے راځی وروره !
په پټو کښي دغه ګوره

دَ غوټۍ په څټ پرته ده
عجيبه ددي نقشه ده

....

دَ ,, ی ،، معروفه بيان

څنګ په څنګ په کښې وی ټکی
په ښه رنګ په کښې وی ټکی
دغه ټکی يې نه لاندي
لاندي يې نه دا مدام وی
مخکښې زير په دي مقام وی
لږ په زور دا اداکيږی
دا چې کله ښکاره کيږی
چې وی جمع دَ اسمونو
چې وی جمع دَ نومونو
هلته کښې زياته اکثره
دا مونږ دي شی اے بشره!
که واحد او مذکر وی
مجهوله که ۀ په اخر وی
هلته جمع کښې مدام وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صورت به بنهٔ تمام وی
یو سرے دے، ډیر سری وی
یو زمرے دے، ډیر زمری وی
دَ فعلونو په آخر کښې
دا راتلے شی لر او بر کښې
خوری، ساتی یې مثالونه
ډك له دي نه کتابونه

.... مثالونه ....

دَ امین، کبین په مینځ کښې
تل دَ شین او سین په مینځ کښې
معروفه ئې به مدام وی
دَ هریو ئې خپل مقام وی
دَ غریب ئې معروفه ده
دَ نصیب ئې معروفه ده
مینځ کښې ئې دَ تهکی تیم
معروفه ده ئې دَ نیم
معروفه ئې دَ فقیر ده
دا میر ده دَ اسیر ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې کېره يا ديوه ده
مينغ کښې ئي ئي معروفه ده
مثالونه ئي هم نور شته
زيات ښه ډېر په هر يو لور شته

....

د „ ي “ مخصوصه بيان

دا خاص شوي خاص مقام له
دا يا نه ده هر کلام له
ددي يا مقصد جُدا دے
تلفظ ئي لنډ صفا دے
نه اوږديږي په گفتار کښې
هر طرف ته په اظهار کښې
ښه پسته نرمه ادا ده
مخصوصه تپوله دا يا ده
معروفي نه لږ بدله
هر ادا لرونکي خپله
لږه لرے مجهولي نه
بيل آواز لري له دي نه

مينغ آواز ددي ياګانو

دا کړۀ ياد په ماشومانو

مجهوله نه معروفه ده

يا په مينغ کښي مخصوصه ده

لاندي باندي په کښي ټکي

باندي لاندي په کښي ټکي

دا ښکاره ئي علامت دے

ښه ښکاره ئي شناخت دے

.... مثالونه ....

مينغ کښي ئي ده په غلبېل کښي

مينغ کښي بنده ده په جبېل کښي

په راشپېل ټکي کښي ئي ده

تل په سپېل ټکي کښي ئي ده

ئي راغلے ده په ګېر کښي

ئي راغلے ده په سېر کښي

دلته ئي به مخصوصه وی

کيدے نشي چي اُوږده وی

دَ مېز ئي بله دَ ټېل ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخصوصه ئي هم دَ فېل ده
دَ لالټېن ئي مخصوصه ده
دَ رڼا ښۀ ذريعه ده

....

دَ „ ى ه ،، تانيثي بيان

دا چې وروستو ئي لکۍ ده
بيله بيله په مرضي ده
تانيثي يا دغه يا ده
نه ده نه ده بې بنياده

.... مثالونه ....

دَ تانيث ئي دَ تختۍ ده
دَ کړۍ هم دَ ډوډۍ ده
ئي اخر کښې په دړۍ کښې
تانيثي ئي ده لکۍ کښې
دَ بوجۍ، دړۍ، کرسۍ ده
تانيثي ئي دَ کټوۍ ده
دَ جينۍ ټکۍ اخر کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــــانيـــثـــــي يــــــا دغــــــــه در کښــــــي
تــــــانيثــــــي دا دی ئــــــي ګــــــانـــــي
پــــــــه يـــــادولــــو کښـــــي اســــــانـــــي

....

دَ ,, ئ ،، امريه بيان

امــــريــــــه يـــــا کښــــي طـــلـــــب وی
مــــنــــع څــــه چـــي ستـــــاپــــه لـــب وی
چــــي پــــــه يــــي بــــانــــدي هــــمـــزه وی
خـــــامــــخـــــا دا امـــــريـــــــــه وی
ښــــــه اســــــان ئــــي عـــــلامــــت دے
ښـــــه اســــان ئــــي شـــنــــاخـــت دے

.... مثالونه ....

مـــــه خـــوړئ ګــنـــد بـــلا بــــازار کښـــي
مـــــه اُودريــــــږئ چــــرتــــــه لار کښـــي
کـــــــــارکــــــوئ اســــــــــان اوګـــــــران
يـــــــــادوئ اســـــــــــــان اوګـــــــــــران
وليـــــکـــــئ سبـــق خـــــوشــــخـــطــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقل کړئ سبق خوشخطه
پاڅئ پاڅئ مونځ دَ پاره
هيره نه کړئ نيغه لاره
دغه حکم دغه کار
دَ بل منع په ګفتار
امريه لفظونه ټول دي
خامخا دغه يادول دي
په کښې يې تل امريه وي
يې دَ پاسه به همزه وي
دا اسان يې علامت دے
ښه اسان يې شناخت دے
مثالونه ددي ډيردي
دَ عاقل نه کله هېردي

....

دَ „ ے ‟ مجهوله بيان

دا پرته او ملاسته ټوله
نه راتلي شي ناسته ټوله
په پرته يې دغه ياده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مَــــلا ددي ســــمـــــــه بـــــريــــاده
مـــلا ستــــــه مـــلا ستــــه پــــه ميـــدان وی
دا چـــــي چـــــرتــــــه كښــــي بيـــــان وی
مـــجهـــولـــــه بــــانـــدي يـــاديــــږی
يــــي خــفـــــه بــــانـــدي يــــاديـــــږی
هــــرســـاعـــــت پــــرتـــــه پــــرتــــه وی
چــــي ئـــــي دلتــــــه تــــذكــــره وی

.... مثالونه ....

دا پــــه كــــور كښـــي چـــي تــــالــــے دے
قيـــــمتــــــی چــــي دا كـــــــالــــے دے
مـــجهــولــــــه دلتـــــه كښـــي يــــا ده
چـــــــي اخــــــــر كښــــــــي دا ادا ده
بـــــل سپــــــرلــــے دے كــــــه ازغـــــے دے
دا كـــــــــۀ بــــل تــــه كـــــي ســــرے دے
يــــــاء مـــجهـــولـــــه ئـــي اخــــر كښــــي
ستـــــــا مــــــدام دي وی نـــــظـــــر كښــــي
بـــــل مـــنـــگـــے دے كـــــۀ ميــــږے دے
حــــفـــــاظــــت لـــــره كـــــۀ سپـــــے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا اخر ته ئي مجهوله
دا خبره ښه معقوله
ددې ئي دا مثالونه
ډك له دي نه كتابونه

....

دَ پښتو پنځه يي ګاني

سكول ته لاړي ماشوماني
دا پنځه واړه يي ګاني
معروفي سره كتاب وُ
په كتاب ښكلي ګلاب وُ
مخصوصي سره تختۍ وه
دَ إملا دَ خوشخطۍ وه
تانيثي سره بسته وه
ورسره يو امرسه وه
امرئي سره قلم وُ
دَ خپل كار ورسره غم وُ
مجهوله ستړے خفه وه
درنه ډيره ئي بسته وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُوږده دوی سره په خښک وه

دا بدله لږ په رنګ وه

ښنګ په ښنګ وے دوی روانې

په شريکه په خوريانې

چې کوشش کوی دُنيا کښې

مدام ګرځی په رڼا کښې

علم حُسن او ښکلا ده

علم پوهه ده رڼا ده

....

دَ کتاب وړومبې برخه سرته

وورسيدهٔ. الحمد للّٰه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحیم

وصلی اللّٰه علیٰ النّبیّ الامّی

دَ الف او بې خاندان

ګاونډیان الف او باء دي
خپل خپلوان دَ پې او تاء دي
ټې دوی دَ خاندان ده
ثې ټوله دَدوی په شان ده
دوه کورونه شپږ حرفونه
پنځه یو ځائي یو شکلونه
یو په تن صورت بدل دے
نیغ ولاړ په هر محل دے
دا یادیږي په الف
یانیږي په الف
دغه دوه دي خاندانه
درنه هیر نشي انسانه!

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د „ ب " خاندان

کور کښي تول اُوسی دَ بي
بي بي وائی ورته پي
تي دَ ټي ده مشره خور
ټول کارونه کړی دَ کور
ثي دَ ټولو نه وړه ده
خو په خوئی درنه مړه ده
حياداره کورني ده
ښه دينداره کورني ده
ګاونډيان دی دَ الف
قدردان دی دَ الف
بل طرف ته په دُنيا کښي
ورسره اُوسی جيم خوا کښي
ښه ګاونډئي دَ جهان دے
قدرمنده خاندان دے

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ جیم او دال خاندان

جیـــــم دَ څیـــــم یـــــو خـــــانــــدان دے
چـــي دَ څیـــم پـــــه رنګ پـــــه یـــو شـــان دے
حــــــي دَ خــــي اُوسیــــــړی خـــواتــــــــه
پـــــــه یـــو خـــــــال بـــدل دُنیـــــــا تــــــه
دال د خــــــاء دے پـــــــه ګـــــاونـــډ کښـــي
مــــدام دا دے پـــــــه ګـــــاونـــډ کښـــــي
ډال دَ ذال دَ خـــــــــــــــــــانــــــــــدان دے
پـــــه خپـــل ځـــائـــي ښـــه قـــدردان دے
دا تـــــول دوه دی خـــــــــــانـــــــــدانــــــــه
هیـــــــردي نشــــــی دا انســــــــانــــــه!
شپـــــړ اُوسیــــــړی یـــو مـــحـــل کښـــي
دري اُوسیــــــړی مـــحـــل بـــل کښـــي
شپـــــړ پـــــه شــکـــل دی یـــوشـــان
دري دَ بـــــــل دی خـــــــــانـــــــدان

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ رې خاندان

رې دَ ړې ده پـه ګـاونـډ کښـې
ژې دَ ږې ده پـه ګـاونـډ کښـې
د دوی يـو دے خـانـدان
پـه صـورت شـکـل يـوشـان

....

دَ سين خاندان

سيـن سـره اُوسيـږی شيـن
ورسـره پـه خـوا کښـې ښيـن
دَ دوی يـو مـحـل دے کـور
ورسـره نيشتـه څـوک نُـور

....

دَ صاد خاندان

صـاد دَ ضـاد سـره آبـاد دے
خـانـدان لـه غـم آزاد دے
بـس دوه تـنـه دا دَ کـور دی
داسـې وايـه وروراو خـور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

دَ عين خاندان

عيـــن دَ غيـــن دَ كـــوريـــو كَـــــــس دے
دغــــــه سپيـــن اوتـــوريَـــو كَـــــس دے
دواړه ورورنــــــــه ميـــنـــــــــه نـــــاك دي
پــــــه بـــدن پــــــه كپـــړو پـــــاك دي

....

دَ في خاندان

فـــــي يـــواځـــي اُوســـي كـــور كښــــي
داســــي ژونــــد وي سَــــم پــــــه اُور كښــــي
چــــي ئـــي نـــــهٔ څــــــه خــــانـــدان وي
بـــــــس يـــواځـــــائـــي پـــــه جهـــــان وي

....

دَ قاف خاندان

قـــــاف دَ فـــــي پــــــه شــــان يـــوځـــــائـــي
ښــــــهٔ نـــــــه دے انســــــان يـــوځــــائـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتــــــــــه ګــــــــران دَ دُنيــــــا ژونــــد وی
تــــن يـــو ځــــائــــي فــکــــر مــنــد وی

....

دَ کاف خاندان

کــــاف دَ قـــاف پــــــه شــــان يـــوا ځــــي
ښـــــــه نــــــه دے انســــان يـــوا ځــــي
کـــــلـــــــــه ژونــــد ورتـــــــه اســـــان وی
دا ژونــــدون ورتــــــــه ډيـــــر ګــــــران وی

....

دَ ګاف خاندان

ګــــــاف دَ لام پــــــــه شـــــان يـــو تــــن دے
بيــــــل ئــــــي کـــــور دے بيـــــل وطــــن دے
نيشتـــــــه ځـــــوک ورســــره کـــور کښـــي
ژنـــدګــــــي ئــــي سَــمـــــــه اُور کښـــي

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ لام او ميم خاندان

ميم دَ لام په شان يو اخي
دَ ام په شان يو اخي
ډير کۀ وی خو مقتديان وی
مخکښي کله ډير کسان وی ؟
نيشته څوك ئي خاندان کښي
ورسره په دي جهان کښي

....

دَ نون خاندان

نون دَ نوڼ سره يو ځائي وی
يل په يو کربشه تړوپي وی
يو ئي دلته خاندان دے
د دوی بيل کور دَ جهان دے

....

دَ واؤ خاندان

واؤ په شکل تول جُدا دے
تاؤ صورت ئي دَ دُنيا دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجيبه شکل وصورت ئي
بره ګوره حقيقت ئي

....

دَ هې خاندان

هې يواځائي دوه ئي سترګي
سَم غم رازي دوهٔ ئي سترګي
په خپل کور کښي دا يواځي
دَ بل کور کښي دا يواځي

....

پنځه قسمه ئي ګاني

دا پنځه قسمه ئي ګاني
دي پښتو کښي راروانې
معروفه په کښي اول ده
ډېره ډېره مستعمل ده
څنګ چې يا دا معروفه ده
نوم دَ بلي مخصوصه ده
دا خاص شوي خپل مقام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پښتـــــو حسيــــــن كــــلام لــــــــــه
دَ تــــانيـــث پــــه كښـــي يـــاء بـلـــه
نـــخــــانـــه ئـــي هـــريـــو خپـلـــــه
امـــريـــــــه يـــاء پـــــه امـــر كښـــي
رائحـــي هـــرخـــوا پـــــه نـظــر كښـــي
مـــجهـــولـــه يـــا مــلاستـــه مـلاستـــه
نـــــه وي نـــــه وي دغــــــه نـــاستـــــه
دا پښتـــــــو دَ پښتــــــونـــــخـــــوا ده
دَ هـــــرچــــا لهــــجـــــــه جُـــدا ده

تحمت بحمد اللّٰه وبتوفيقهٖ

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم

وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا باللّٰه العلى العظيم

وصلى اللّٰه تعالیٰ علیٰ خير خلقهٖ محمد واٰله

واصحابهٖ اجمعين . آمين

يارب العٰلمين .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library